
TEFILLAT R' NECHUNYAH BEN HAKANAH

R' Yair Lichtman

Pillar marking the grave of R' Nechunyah ben HaKannah

FEBRUARY 21, 2023
YU TORAH MITZION KOLLEL
פרשת תרומה תשפ"ג

IS THE TEFILLAH OBLIGATORY?

(1) RITVA BERACHOT 28B

מתני' רבי נחוניא בן הקנה היה מתפלל וכו'. איידי דאיירי מענין תפלה אייתי הא תפלה הכא ולא נפקא לן מידי ואשמועינן דמי שרוצה לומר הכי הרשות בידו:

Mishna: "Rabbi Nechunyah ben HaKanah would pray..." While we are found in the topic of prayer, they brought this prayer here, but we derive nothing authoritative from it. We learn that one who wishes to say this may do so.

WHAT IMPLICIT PROBLEM BOTHERS THE RITVA AT THE BEGINNING OF THIS PIECE? WHAT ANSWER DOES HE PROVIDE?

WHAT EVIDENCE MIGHT YOU BRING TO SUPPORT RITVA'S CONTENTION THAT THIS PRAYER IS NOT OBLIGATORY?

(2) RAMBAM, PEIRUSH HA-MISHNAYOT BERACHOT 4:2

ושתי תפלות אלו חובה על כל מי שנכנס לבית המדרש ללמוד, הלא תראה שלא אמר בכניסתו מה היה אומר שמשמע שזה רק ספור מה שהיה אומר ר' נחוניא בן הקנה ותהיה הרשות בידינו, אלא אמר בכניסתו מה הוא אומר, ר"ל אם נכנס הנכנס לבית המדרש מה הוא צריך לומר.

ויש לו להתפלל שתי תפלות אלו בין עומד בין יושב או איך שיהיה, ואינו מכוין פניו לרוח שמתפללין אליה, ואינו מברך, ואין בה השתחויה. ואמנם קראה תפילה לפי עיקר הלשון, אשר קוראת לבקשה תפילה.

These two prayers are obligatory to all who enter the Beit Midrash to learn. Is it not seen that [the Mishna] did not say "what did he say?", which would imply that it's just a story of what R' Nechunyah ben Ha-Kanah would say, to allow us to say it as well? Rather, it said, "what would he say?", meaning "if one enters the Beit Midrash, what must he say?"

He may say these two Tefillah standing, sitting, or however else he will be, and he need not turn his face in the direction in which he prays, and he does not recite a *beracha*, and there is no prostration. Indeed, it is called "Tefillah" based on the root of the language, which calls every request "prayer."

WHAT EVIDENCE DOES RAMBAM MARSHALL FOR HIS CONTENTION THAT THIS TEFILLAH IS OBLIGATORY?

WHAT BEHAVIORS CHARACTERIZE FORMAL PRAYER FOR THE RAMBAM?

(3) RAMBAM BERACHOT 10:1,23-24, 26

(א) ברכות אחרות, ודברים שאין בהן פתיחה ולא חתימה, תיקנו חכמים דרך שבה והודייה להקב"ה, כמו ברכות התפילה שכבר כתבנום...

(כג) הנכנס לבית המדרש אומר, יהי רצון מלפניך י"י אלהי שלא אכשל בדבר הלכה, שלא אומר על טמא טהור ועל טהור טמא ועל מותר אסור ועל אסור מותר, ואל אכשל בדבר הלכה וישמחו בי חבירי, ואל ייכשלו חבירי בדבר הלכה ואשמח בהם:

(כד) וביציאתו מבית המדרש אומר, מודה אני לפניך י"י אלהי ששמת חלקי מיושבי בית המדרש ולא שמת חלקי מיושבי קרנות, שאני משכים והם משכימין, אני משכים לדברי תורה והם משכימין לדברים בטלים, אני עמל והם עמלין, אני עמל ומקבל שכר והם עמלים ואין מקבלין שכר, אני רץ והם רצים, אני רץ לחיי העולם הבא והם רצים לבאר שחת:

(כו) כללו של דבר, לעולם יצעק אדם על העתיד לבוא ויבקש רחמים, ויתן הודייה על שעבר ויודה וישבח כפי כוחו. וכל המרבה להודות את השם ולשבחו תמיד, הרי זה משובח:

(1) The Sages instituted other blessings and many other statements that lack a p'tichah and a chatimah, as an expression of praise and acknowledgement of the Holy One, blessed be He - for example, the blessings of prayer that we have already mentioned...

(23) When a person enters a house of study, he should say: "May it be Your will, God, our Lord, that I not stumble regarding a point of law, that I not call something that is pure impure, nor something that is impure pure, nor call something that is permitted forbidden, nor something that is forbidden permitted, and that I not err regarding a point of Scriptural Law and cause my colleagues to laugh at me, nor my colleagues err and I laugh at them."

(24) When one leaves the house of study, he should say: "I thank You, God, our Lord, that You have granted me a portion among those who sit in the House of Study and have not granted me a portion among those who sit on the street-corners. I rise early and they rise early: I rise early to the words of Torah, and they rise early to fruitless matters. I labor and they labor: I labor for the words of Torah and receive a reward; they labor and do not receive a reward. I run and they run: I run to the life of the world to come, and they run to the pit of destruction."

(26) The general rule is: A person should always cry out [to God] over future possibilities, asking for mercy. He should thank [God] for what has transpired in the past, thanking Him and praising Him according to his capacity. Whoever praises and thanks God abundantly and continuously is worthy to be praised.

WHAT DOES THIS PASSAGE FROM THE RAMBAM ADD TO HIS DESCRIPTION IN THE COMMENTARY TO THE MISHNA?

(4) MISHNA BERURAH OC 110:35, 37

(לה) יתפלל יר"מ – ואין בה חתימה. כתב ט"ז דה"ה מי שיושב ללמוד ביחידות ובפרט אם הגיע להוראה צריך להתפלל שלא ישעה בלימוד ובהוראה...

(לז) יאמר מודה וכו' – וה"ה העוסק בתורה ביחידות כל היום צריך לומר כן בכל ערב אחר גמר לימודו [מ"א]:

(35) He should pray "may it be your will" – There is no conclusion [to this Beracha]. The Taz writes that this likewise applies to one who sits to learn privately. In particular, if he is fit to rule [on matters of Halakha], he must pray to not make a mistake in his learning and ruling...

(37) He says "thank you..." – Likewise, one who learns all day privately must say this each evening when he stops learning.

(5) ARUCH HASHULCHAN OC 110:16

ועכשיו לא נהגו בזה, ונראה משום דעכשיו הלומדים בבית המדרש אינם מורים הוראות, והרב המורה יושב בביתו...

Nowadays we don't practice reciting this, and it seems that this is because those who learn in the Beit Midrash are not issuing Halakhic rulings, and the Rav who issues rulings sits in his house...

THE PLACEMENT OF THIS MISHNA

(6) BEIT YOSEF OC 110

תפלת הדרך ותפלת הנכנס לב"ה והודאת יציאתו מב"ה היו ראויים ליכתב לקמן בסימן ר"ל כי מעין אותם תפלות והודאות הם ולא כתבם רבינו כאן אלא לפי שהם בפרק תפלת השחר כמו ששאר דברים שבסימן זה הם באותו פרק ותפלת היוצא מן הכרך והנכנס לכרך שהם בפרק הרואה כתבם רבינו בסימן ר"ל:

The prayers for traveling, entering the Beit Midrash, and leaving the Beit Midrash should have been written later in Orach Chaim 230, since they are comparable to those prayers and thanksgivings, and our teacher [the Tur] wrote them here only because they appear in Perek Tefillat HaShachar, just as the other topics in this Siman are found in that chapter. The prayers for entering and departing a city, which appear in Perek HaRoeh [the 9th chapter of Berachot], were written in Orach Chaim 230.

WHY IS THIS MISHNA PLACED WHERE IT IS, AMONGST THE LAWS OF PRAYER?

(7) HON ASHIR BERACHOT 4:2

רבי נחוניא בן הקנה היה מתפלל בכניסתו לבה"מ וכו'. לרמז דחובה לממרינהו, כמ"ש הרב, שנא משנה באמצע תפלות חובה:

Rabbi Nechunyah ben HaKanah would pray when he entered the Beit Midrash... To hint that it is obligatory to say this, as the Rav [Bartenura] wrote, this Mishna was taught in the middle of the obligatory Tefillot.

(8) TIFERET YISRAEL BERACHOT 4:2 YACHIN 8

תפלה קצרה. נקט להך דינא הכא, משום שאחר גמר התפלה בביהכ"נ ראוי לילך לביהמ"ד [כא"ה קנ"ה] להכי אחר שהודיענו זמן התפלה, מיד הודיענו אח"כ דין הכניסה לבית המדרש:

A brief Tefillah: This law was taught here because after completing prayer in the Beit Knesset, it is appropriate to go to the Beit Midrash. Therefore, after teaching us the time of prayer, it immediately taught us afterward the law of entering the Beit Midrash.

(9) MISHNA BERACHOT 4:1-4

The morning prayer may be recited until noon. Rabbi Yehuda says: It may be recited only **until four hours** after sunrise. **The afternoon prayer may be recited until the evening. Rabbi Yehuda says:** It may be recited only **until the midpoint of the afternoon [*pelag haminha*]**. **The evening prayer may be recited throughout the night and is not fixed** to a specific hour. **The additional prayer may be recited all day. Rabbi Yehuda says:** It may be recited only **until seven hours** after sunrise.

(2) **Rabbi Nehunya ben Hakana would recite a brief prayer upon his entrance into the study hall and upon his exit. They said to him: What room is there for this prayer? He said to them: Upon my entrance, I pray that no mishap will transpire caused by me. And upon my exit, I give thanks for my portion.**

(3) **Rabban Gamliel says: Each and every day a person recites the prayer of eighteen blessings. Rabbi Yehoshua says:** A short prayer is sufficient, and one only recites an **abridged** version of the prayer of **eighteen blessings. Rabbi Akiva says** an intermediate opinion: **If he is fluent in his prayer, he recites the prayer of eighteen blessings, and if not, he need only recite an abridged version of the prayer of eighteen blessings.**

(4) **Rabbi Eliezer says: One whose prayer is fixed, his prayer is not supplication. Rabbi Yehoshua says: One who is walking in a place of danger, recites a brief prayer and says: Redeem, Lord, Your people, the remnant of Israel, at every transition [*parashat ha'ibur*], the meaning of which will be discussed in the Gemara. May their needs be before You. Blessed are You, Lord, Who listens to prayer.**

(א) תפלת השחר, עד חצות. רבי יהודה אומר, עד ארבע שעות. תפלת המנחה עד הערב. רבי יהודה אומר, עד פלג המנחה. תפלת הערב אין לה קבע. ושל מוספין כל היום. רבי יהודה אומר, עד שבע שעות.

(ב) רבי נחוניא בן הקנה היה מתפלל בכניסתו לבית המדרש וביציאתו תפלה קצרה. אמרו לו, מה מקום לתפלה זו. אמר להם, בכניסתי אני מתפלל שלא תארע תקלה על ידי, וביציאתי אני נותן הודיה על חלקי.

(ג) רבן גמליאל אומר, בכל יום מתפלל אדם שמנה עשרה. רבי יהושע אומר, מעין שמנה עשרה. רבי עקיבא אומר, אם שגורה תפלתו בפיו, יתפלל שמנה עשרה. ואם לאו, מעין שמנה עשרה.

(ד) רבי אליעזר אומר, העושה תפלתו קבע, אין תפלתו תחנונים. רבי יהושע אומר, המהלך במקום סכנה, מתפלל תפלה קצרה. אומר, הושע השם את עמך את שארית ישראל, בכל פרשת העבור יהיו צרכיהם לפניך. ברוך אתה ה' שומע תפלה.

(10) MISHNA AVOT 3:5

(ה) רבי נחוניא בן הקנה אומר, כל המקבל עליו על תורה, מעבירין ממנו על מלכות ועל דרך ארץ. וכל הפורק ממנו על תורה, נותנין עליו על מלכות ועל דרך ארץ.

(5) "Rabbi Nechunia the son of Hakanah said, anyone who accepts upon himself the yoke of Torah, the yoke of government and the yoke of earning a livelihood will be removed from him. Anyone who casts off of himself the yoke of Torah, the yokes of government and earning a livelihood will be placed upon him."

(11) MEIRI BERACHOT 28B

אמר המאירי וכו' נחוניא בן הקנה וכו' הורה בזה שאדם צריך לחדש תפלה על כל דבר שהוא רואה בעצמו שהוא צריך בו לעזר אלקי' ואז יתמיד מחשבתו בעבודת השם באין פירוד

The Meiri says: "Nechunyah ben HaKannah... taught with this that each person needs to innovate Tefillah in each matter in which he sees that he needs Divine assistance, then his thoughts will constantly involve serving Hashem without any gap."

Notes

Bonus Sources

Melech Shlomo – R' Eliezer in Berachot 4:4 is arguing with the previous Mishna, against fixed Tefillot

Gra in Shenot Eliyahu on Berachot 4:1 says "Ein La Keva" means it was established to fill time between obligatory Tefillot

<https://drisha.org/brachot-ch4/>

Content of Tefillot:

What is the Takalah? Tosfot Yom Tov – Bartenura vs. Rashi